

RESUMÉ AF WEBINAR:

DANMARKS OPNÅELSE AF VERDENSMÅLENE OG BÆREDYGTIGE GLOBALE BIDRAG I LYSET AF CORONA-KRISEN

BAGGRUND:

Webinaret blev afholdt den 16. juni 2020, fordi Globalt Fokus og 92-gruppen med afholdelsen af webinarer lancerede 2020-versionen af deres SPOTLIGHT-rapport. En rapport, hvor de to netværks medlemsorganisationer sætter fokus på, hvor langt Danmark er fra at opnå Verdensmålene i Danmark, og hvordan Danmark kan bidrage mest muligt internationalt til at opnå Verdensmålene. Medlemsorganisationerne kommer i rapporten samtidig med over 100 politiske anbefalinger til handling i Verdensmålenes navn.

RESUMÉ:

VELKOMST VED VÆRT FOR WEBINAR, GENERALSEKRETÆR
I AMNESTY INTERNATIONAL DANMARK, TRINE CHRISTENSEN

Trine Christensen bød velkommen til webinarerets fire panelister og knap 100 deltagere. Som rammesætning for webinarer fremhævede Trine, at 2030-dagsordenen indeholder en slags "to-do"-liste med de 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling og 169 delmål. Vi ved med andre ord, hvad vi skal gøre, men problemet er, at målene ikke udgør en politisk "to-do"-liste i Danmark, og dermed ikke er med til at sætte en politisk retning. Spørgsmålet er, hvordan 2030-dagsordenen og verdensmålene bliver drivende for den politiske udvikling i Danmark?

Trine pointerede, at 2030-dagsordenen er enorm vigtig for det danske civilsamfund, fordi dagsordenen giver en mulighed for at samtænke handlinger på tværs af sociale, grønne, økonomiske og menneskeretslige områder. Som eksempel nævnte Trine, at man via arbejde for mere ligestilling igennem udviklingsarbejde også arbejder for bedre uddannelse til piger, hvilket forhåbentlig kan give dem en vej ud af fattigdom. En positiv spiral af effekter. Et andet eksempel er elbiler og elcykler, hvor effekterne både er positive og negative. Nok bidrager de til at sænke CO2-udledningen, men de kan have en negativ effekt på opnåelsen af Verdensmål 8 om anstændige jobs, idet produktionen af batterier blandt andet medfører brugen af børnearbejde.

Samtidig fremhævede Trine konteksten, som webinarer afholdes i: Spredningen af Covid-19 virussen. Trine pointerede, hvordan spredningen har medført ikke blot en sundhedskrise, men også en efterfølgende økonomisk krise, uddannelseskrise og rettighedskrise. Problemet er, at vi er ved at bevæge os længere væk fra opnåelsen af verdensmålene, og spørgsmålet er, om den nye kontekst accelererer behovet for politisk handling?

PRÆSENTATION AF SPOTLIGHT-RAPPORT

Trine fremhævede en overordnet anbefaling i rapporten, som lyder, at der er brug for en handlingsplan til implementering af 2030-dagsordenen og opnåelsen af Verdensmålene, og det derfor er glædeligt at se Finansminister, Nicolai Wammens udmelding om, at en handlingsplan kommer i løbet af efteråret. Handlingsplanen skal være langsigtet, integrere menneskerettigheder og sikre et fokus på princippet om "leaving no one behind". Det vil sige, at man med politiske handlinger i Verdensmålenes navn skal undgå at skabe polarisering, men i stedet sikre inklusion af de marginaliserede grupper i samfundet og bruge ekstra ressourcer for, at de får del i en bæredygtig udvikling.

Trine gav derefter ordet til de fire panelister og bad dem – med udgangspunkt i SPOTLIGHT-rapportens anbefalinger – om at fremhæve deres syn på, hvordan verdensmålene opnås, og hvad der skal til for at Verdensmålene bliver retningsgivende for politisk udvikling.

INDLÆG VED MARTIN LIDEGAARD (RV)

Martin Lidegaard begyndte med at kvittere for SPOTLIGHT-rapporten – et "virkelig spændende og relevant stykke arbejde". Martin erklærede sig enig i behovet for en handlingsplan samt pointen i rapporten om, at der til trods for en alvorlig stemning må ses muligheder i Corona-krisen: Verden har vist, at man faktisk kan handle og agere.

Corona-krisen har i Martins øjne synliggjort og forstærket globale tendenser, som 2030-dagsordenen i første omgang blev vedtaget for at netop modgå og rette op på: Øget ulighed, manglen på stærke institutioner til at håndtere menneskers rettigheder, demokrati, klimaarbejde og så videre. Krisen rammer nemlig hårdest, der hvor den sociale desperation er stærkest. Krisen viser samtidig, hvor afhængige vi i Nord og Syd er af hinanden handelsmæssigt. Martin fremhævede, at man nu, hvor alle er stoppet op, må forbedre indsatsen og gøre tingene anderledes.

"Den gordiske knude" var et omdrejningspunkt for Martin, som ifølge ham kommer fint til udtryk i rapporten: Når det går godt med økonomien, med fattigdomsbekæmpelse og med at nå de mest marginaliserede, går det den modsatte vej for at modgå klimaforandringer og tab af biodiversitet – og omvendt: Med et stop i økonomien, som vi ser lige nu – og som har enorme sociale og menneskeretslige konsekvenser – går det momentvis bedre for klimaet og naturen. Denne gordiske knude vil Martin have som et centralt element i en kommende handlingsplan, men spørgsmålet er, hvordan vi løser den?

RESUMÉ AF WEBINAR:

DANMARKS OPNÅELSE AF VERDENSMÅLENE OG BÆREDYGTIGE GLOBALE BIDRAG I LYSET AF CORONA-KRISEN

I den forbindelse var Martin uenig med dele af det økonomiske syn i rapporten om, at den økonomiske vej frem er mindre forbrug og en mindre økonomi i de rige lande for at gøre plads til en bæredygtig udvikling i de fattige lande. Ifølge Martin vil en stor del af fattigdomsbekæmpelsen ikke være sket uden en økonomisk udviklings mellem rige og fattige lande, og medmindre der integreres en ny global omfordelingsmekanisme, vil konsekvensen af mindre økonomisk aktivitet i de rige lande blive en afmatning i de fattigste lande. Det bliver samtidig svært at nå Verdensmålene og respektere princippet om "leaving no one behind".

Martin fremhævede samtidig, at han ikke mente, at der i rapporten er nok fokus på, hvornår Danmark kan spille en aktiv international rolle, og hvornår Danmark er afhængig af globale, stærke institutioner såsom EU, WTO og FN. Ifølge Martin må man arbejde aktivt i institutionerne, hvis man vil tvinge nogle af de globale spillere til at tage hensyn til bæredygtig udvikling. En vigtig pointe, som Martin håber på, kommer med i en kommende handlingsplan.

INDLÆG ADAM MOE FEJERSKOV (DIIS)

Adam Moe Fejerskov begyndte ligeledes med at kvittere rapporten, som han kaldte nødvendig, da vi som land formegentlig vil være et andet sted, hvis ikke et sådant arbejde udøves af civilsamfundet.

Adam fremhævede dernæst Corona-krisen, og nævnte, at den viser uligheden i samfundene, særligt inden for sundhedssystemerne. Adam tilføjede derudover, at Black Lives Matter bevægelsen (BLM) også tegner konteksten i verden og i Danmark lige nu, men at kriserne hver især viser noget forskelligt; hvor BLM er en reaktion mod manglende politisk lederskab mod ulighed, diskrimination og racisme, viser Corona-krisen, at der faktisk sker politisk handling – at vi som samfund kan rykke samme og rykke i en specifik retning, så længe vi er enige om det.

Pointen for Adam var her, at behovet for den bæredygtige udvikling er der, fordi vi her har at gøre med emner, som alle repræsenterer kriser, der – over tid – er langt større end Corona-krisen, men da de ikke er lige så nære, kan man stille spørgsmål ved, om politikere reelt ønsker at rykke?

Med hensyn til SPOTLIGHT-rapporten erklærede Adam sig enig i beskrivelsen af 2020'erne som handlingens årti, at fokus på finansiering er vigtig, og at rapporten på fin vis udtrykker den dobbelthed, som politikere står i: Folk opfatter ikke længere politikere som forandringsagenter, men Covid-19 har egentlig vist det modsatte. Ifølge Adam er det essentielt, at politikerne handler politisk på den bæredygtige dagsorden,

så befolkningen ser dem som forandringsagenter på dagsordenen og følger trop.

For Adam er rapportens styrke, at den fremhæver, hvordan vi sammen må forandre den udvikling, som vi hidtil har været en del af, fordi vi har brug for en ny start, en ny social og global kontrakt, som 2030-dagsordenen netop er.

Adam fremhævede desuden, om ikke der er behov for mere radikale træk, end der i SPOTLIGHT-rapporten lægges op til med den overordnede anbefaling om en ny handlingsplan? En plan er ifølge Adam vigtig, men endnu engang bliver der fokus på proces, og det vil være en overraskelse for Adam, hvis en kommende handlingsplan reelt indeholder et oplæg til radikal handling, der ikke blot understøtter den nuværende praksis.

Slutteligt erklærede Adam sig enig i Martin Lidegaards pointe om Danmarks internationale arbejde, men begræd samtidig, at Danmark på ingen måde er i stand til at påvirke via det multilaterale system, fordi Danmark ganske enkelt ikke er til stede længere på grund af nedskæringer i udenrigstjenesten.

INDLÆG VED MARIE BJERRE (V)

Marie Bjerre indledte sit indlæg med at kvittere for rapporten, som for hende er et operativt værktøj, der kan bruges af alle politikere uanset partifarve. For hende udgør 2030-dagsordenen et sted, hvor alle de bedste idéer er samlet i arbejdet for ét fælles mål, men derfor er det netop også vigtigt at få konkretiseret, hvordan måles nås.

Marie fremhævede, at rapporten viser sammenhængene mellem Verdensmålenes opnåelse, og at Venstre bakker op om udarbejdelsen af en ny handlingsplan. Ifølge Marie er den bæredygtige udvikling en vigtig dagsorden, som Venstre kaster sig ind i, fordi det for Venstre tager udgangspunkt i partiets liberale ståsted; det handler om, at fremtidige generationer har samme frihed og samme muligheder, som vi har i dag, og det er Verdensmålene en vigtig markør for.

Marie kvitterede for timingen af rapporten, da der natten før webinar og lanceringen var blevet lukket en aftale om affaldshåndtering i Danmark, hvilket netop fremhæves i rapporten, mens der samme dag som webinar skulle stemmes om klimaloven – ligeledes fremhævet i rapporten.

Derudover fremhævede Marie flere vigtige pointer fra rapporten; at klimaet rigtig nok tager en "puster" nu på grund af Corona-krisen, men det er problematisk at forhandle er udskudt og økonomien er presset, samt at krisen har indskrænket befolkningers grundlæggende rettigheder.

RESUMÉ AF WEBINAR:

DANMARKS OPNÅELSE AF VERDENSMÅLENE OG BÆREDYGTIGE GLOBALE BIDRAG I LYSET AF CORONA-KRISEN

Noget som politikerne må tage alvorligt. Af mere konkrete anbefalinger fremhævede Marie pointerne under Verdensmål 3 med hensyn til at gribe fat i udfordringer om mental sundhed på baggrund af Corona-krise – noget der også må tages alvorligt politisk. Samtidig fremhævede Marie Verdensmål 12 vedrørende forbrug og den netop vedtaget affaldsaftale.

Marie pointerede under Verdensmål 13 stop for den 8. udbuds-runde for optagning af Nordsø-olie, at det afgørende først og fremmest må være, at vi får nedbragt vores forbrug af fossile brændsler, uanset om vi producerer dem selv eller ej. Men så længe vi stadig forbruger fossile brændsler, er der ræson i at producere det selv. Endeligt fremhævede Marie pointerne fra Verdensmål 15, fordi biodiversiteten stadig lider, og der er behov for, at der sker mere på det område politisk.

Slutteligt pointerede Marie, at hun gerne havde set et større fokus på grøn vækst som instrument til at komme ud af den globale klimakrise. For Marie er løsningen ikke mindre forbrug og en mindre økonomi, men at vækste i de sektorer, der er grønne.

INDLÆG VED RASMUS NORDQVIST (SF)

Rasmus Nordqvist kvitterede ligeledes for rapporten, da den er en god reminder om, at vi længe har glemt at tage fat på, hvad der egentlig skal til for at nå Verdensmålene herhjemme.

Rasmus udtrykte, at han er mere skeptisk anlagt, end det måske blev udtrykt i webinaret hidtil, fordi Corona-krise konsekvenser har været dybt bekymrende særligt vedrørende efterlevelsen af "leave no one behind"-princippet.

Rasmus' hovedpointe var behovet for, at der nu prioriteres. Der er rigtig lang vej til, at vi både i Danmark og i verden opnår en bæredygtig levevis, og der må prioriteres indsatser, som skaber en systemisk forandring med en domino-effekt til andre områder. Med udgangspunkt i rapportens anbefalinger fremhævede Rasmus specifikt to: Verdensmål 8 og anbefalingen om, at due diligence arbejde og rapportering med fokus på efterlevelse af menneskerettigheder skal gøres lovpligtig for virksomheder; Verdensmål 17 om skat og ordentlige regler og kontrol med skattely, mens Danmark samtidig har erfaringer, der kan hjælpe andre ude i verden via bilateralt arbejde eller via EU og FN.

Samtidig fremhævede Rasmus, at diskussionen om vækst og forbrug er enorm vigtig, og at vi bør se på forbruget, fordi væksten hidtil har haft en negativ, bæredygtig betydning. For Rasmus er der en "limit to growth", og den må tages alvorligt. Rasmus pointerede, at det har været en diskussion, der

har været svær at tage politisk, men at der synes at være en åbning nu.

Slutteligt fremhævede Rasmus biodiversitet (også i sammenhæng med klimahandling), fordi der ifølge ham er behov for at få lavet international lovgivning, men samtidig må vi i Danmark også fokusere nationalt på egen natur på land og egne havområder ved blandt andet at fremme bæredygtigt fiskeri.

DEBAT: HVILKEN POLITISK HANDLING VIL DET KRÆVE AT OPNÅ VERDENSMÅLENE, OG HAR CORONA-VIRUSSEN ØGET BEHOVET FOR "ACCELERATED ACTION"?

Webinaret startede med at fokusere på multilateralisme på baggrund af et spørgsmål om, hvorfor Danmarks fortsatte engagement er vigtig. Adam Fejerskov pointerede, at Danmark er et lille land med en åben økonomi, og vi er derfor dybt afhængige af internationale institutioner. Det gælder også for Verdensmålenes opnåelse. Danmark kan ikke nå dem selv, og vi må være fuldt bevidste om, at vi på den ene side har brug for internationalt samarbejde og må være garanten for samtale og samarbejde, men samtidig også være opmærksomme på Danmarks begrænsede indflydelse internationalt – særligt når Danmark er mindre og mindre til stede i det multilaterale system.

Dernæst bevægede debatten sig over til et fokus på, hvordan man kan skabe en strukturel forandring via udviklingspolitikken, særligt i lyset af Corona-virusen og en eventuel mindre udviklingsbistand på grund af en nedgang i Danmarks BNP. Marie Bjerre fremhævede, at vækstplaner for Danmark må sørge for, at vi får en sund og stabil dansk økonomi, så udviklingsbistanden bliver det samme. Rasmus Nordqvist pointerede, at Danmarks arbejde må fokusere på at engagere os internationalt via det multilaterale system, og særligt igennem EU, ligesom der skal sættes mere på Danmarks stærke civilsamfund til stede ude i verden.

Den gordiske knude, tidligere fremhævet af Martin Lidegaard, kom også op i debatten. Adam Fejerskov pointerede, at der ikke findes nogle tekniske løsninger, men at de alle er politiske. Det må stå klart for de politiske beslutningstagere, at de må træffe valg og dermed også fravalg.

Sammenhængene mellem opnåelsen af de forskellige Verdensmål og synergieffekter i arbejdet kom også op. Marie Bjerre fremhævede udfordringen ved, at vi har bygget vores velstand på udnyttelse af ressourcer i jorden og i havet, og vi skal løse denne udfordring. Rasmus Nordqvist fremhævede to helt centrale steder, som også tidligere fremhævet; at få menneskerettigheder ind i virksomheders arbejde via lovpligtig due diligence arbejde og få fokus på

RESUMÉ AF WEBINAR:

DANMARKS OPNÅELSE AF VERDENSMÅLENE OG BÆREDYGTIGE GLOBALE BIDRAG I LYSET AF CORONA-KRISEN

skatteoprævning, så væksten ikke ryger ud af det offentlige system.

Offentlige indkøb som instrument til at skubbe på for en bæredygtig udvikling blev også vendt: Rasmus Nordqvist anså det som en vigtig muskel, som pt ikke bruges nok. Marie Bjerre erklærede sig enig og meddelte, at man afventer et udspil fra regeringen vedrørende de offentlige indkøb.

Sundhedsområdets vigtighed for en bæredygtig udvikling i lyset af Corona-krisen blev ligeledes debatteret. Adam Fejerskov pointerede, at the Gates Foundation nu bliver den største bidragsyder til WHO på grund af USA's udtræden af WHO. Enormt problematisk, da fonden ikke arbejder for robuste sundhedssystemer. Det giver samtidig en forskydning i de demokratiske processer, hvilket også er problematisk. Marie Bjerre fremhævede sundhed som vitalt, og

adresserede behovet for en politisk diskussion om, hvordan en fremtidig pandemi tackles. Rasmus Nordqvist pointerede udfordringen ved, at sundhedsudfordringer bruges til at presse minoriteter ud, hvilket der må tages hånd om.

Til slut kom panelisterne med deres input til en ny handlingsplan for 2030-dagsordenens implementering og Verdensmålenes opnåelse. Marie Bjerre fremhævede, at økonomisk vækst i sammenhæng med bæredygtig udvikling skulle indskrives, mens også biodiversiteten bør få en særlig rolle. Rasmus Nordqvist fremhævede vigtigheden af prioriteringer uanfægtet emnerne. For ham er det tid til at få en politisk diskussion i gang. Adam Fejerskov sluttede webinarer af med en opfordring til at fokusere på 2020-handling og ikke bruge en handlingsplan som undskyldning for at parkere politiske ambitioner frem mod 2030.

